KLIIMAMINISTEERIUM

Uued mängureeglid – mida toovad kaasa muutused pakendivaldkonna regulatsioonides?

Kelli Seppel

05.10.2026

Pakendireeglid muutuvad: direktiivilt otsekohalduvale määrusele

PPWR on EL-i roheleppe oluline osa ja vastus pakendivaldkonna keskkonnaprobleemidele.

PPWR-i peamised eesmärgid on:

- **Vähendada pakendite ja pakendijäätmete teket** ning vältida tarbetut pakendamist.
- **Muuta pakendid ringlussevõetavamaks ja korduskasutatavamaks** ning suurendada ringlussevõetud materjali kasutamist.
- **Säästa loodusressursse** ja vähendada pakendite kogu elutsükli keskkonnamõju.
- **Ühtlustada pakendireegleid kogu EL-is**, et ettevõtjatele kehtiksid senisest selgemad ja ühtsemad nõuded.

12. august 2026 – uute nõuete rakendumine

Esimesed muudatused pakendite regulatsioonis:

- **Valmistaja ja tootja rollid eristuvad ning** vastutus täpsustub
- **Toiduga kokkupuutuvatele pakenditele kehtivad PFAS-piirangud**.
  PFASide sisaldus ei tohi ületada PPWRis sätestatud piirväärtusi.
- **Tootja peab tõendama pakendi nõuetele vastavust** – tehniline dokumentatsioon ja ELi vastavusdeklaratsioon.
- **Tootjale, importijale, turustajale ja teistele tarneahela osalistele kehtivad uued kohustused.**

12. veebruar 2027

Toidu ja joogi kaasamüügil tuleb tarbijale pakkuda võimalust tuua enda anum täitmiseks.

- Oma anumaga saadud toode ei tohi olla kõrgema hinnaga ega ebasoodsamatel tingimustel kui sama toode ühekordses pakendis.
- Tarbijat tuleb selgelt teavitada võimalusest kasutada oma anumat.

12. veebruar 2028 – korduskasutus ja taastäitmine

Korduskasutatava pakendi pakkumine:

- Toidu ja joogi kaasamüügil peab tarbijal olema võimalus valida korduskasutatav pakend.
- Korduskasutatavas pakendis pakutav toode ei tohi olla kõrgema hinna ega ebasoodsamate tingimustega.
- Tagatisraha küsimine on lubatud, käitlustasu mitte
- Tarbijat tuleb korduskasutusvõimalusest selgelt teavitada.

Taastäitmine:

- Tarbijale tuleb võimaldada taastäitmist.
- Taastäitmise võimalusest tuleb tarbijat selgelt teavitada.
- Taastäitejaamades ei tohi anda tarbijale tasuta ühekordset anumat.
- Mikroettevõtetele erand.

Alates **01.01.2030** püüavad lõpptarustajad:

a) kelle müügipind on üle 400 m2, eraldada sellest müügipinnast 10 % nii toiduained kui ka toiduks mittekasutatavate toodete taastäitejaamadele.

b) pakkuda 10 % müüdatavatest toodetest korduskasutuspakendi vormis.

Alates 12. veebruar 2028

Kompostitavad pakendid

- Puu- ja köögiviljade kinnitavad kleebised
- Tee- ja kohvikapslid ning pehmed üheportsjonilised pakendid
- Märgistus, et kompostitavad pakendid ei sobi kodukompostimiseks ja neid ei tohi visata loodusesse

KLIIMAMINISTEERIUM

2029 - info pakendil

Korduskasutatav pakend

Alates 12. 02. 2029 peab korduskasutatav pakend kandma vastavat märgist.

QR-kood või muu digitaalne andmekandja näitab:

- **et tegemist on korduskasutatava pakendiga**.
- millises süsteemis pakend osaleb
- Kuhu saab pakendit tagastada
- Kasutuskordade arvu
  (võib kasutada keskmist)

Pandisüsteem

90 % eraldi kogumine alates 01.01.2029

Liikmesriigid peavad tagama vähemalt **90% aastase eraldi kogumise (massi järgi)**

- ühekordsetele plastist joogipudelitele kuni 3 liitrit;
- ühekordsetele metallist joogipakenditele kuni 3 liitrit.

Kohustuslikku pandisüsteemi ei nõuta:

- Veini ja veinitoodete pakendeid
- Piiritusejookide pakendeid
- Piima ja piimatoodete pakendeid

Korduskasutuse sihtarvud

Veopakendid

- **2030. a -** vähemalt **40%** pakenditest korduskasutatavad.
- **100%** - ettevõtja enda tegevuskohtade ning seotud ja partnerettevõtjate vaheliste vedude puhul peab loetletud veopakend olema korduskasutatav.
- 2040. a - eesmärk 70% korduskasutust

Rühmapakendid

- **2030**. a – vähemalt **10%**
- **2040**. a – vähemalt **25%**

Joogipakendites:

- **2030. - 10%** müügilolevatest jookidest tuleb pakkuda tarbijale toimiva korduskasutussüsteemi kaudu.
- **2040 – 40%** soovituslik eesmärk

Ühekordsete pakendite piirangud

Alates 1. jaanuarist 2030 ei toi teatud pakendeid turule lasta

Jaemüük ja toiduained

Ühekordsed plastist rühmapakendid, mida kasutatakse toodete koos müümiseks, nt kile- ja termokahanev ümbris.

Ühekordsed plastpakendid alla 1,5 kg töötlemata värskele puu- ja köögiviljale.

Eriti õhukesed plastkandekotid, v.a teatud hügieeni- ja toiduraiskamise vältimisega seotud juhtudel.

HORECA ja majutus

Ühekordsed plastpakendid kohapeal tarbitavale toidule ja joogile HORECA-sektoris.

Ühekordsed plastist portsjonipakendid nt kastmetele, maitseainetele, suhkrule ja kohvikoorele.

Hotellide ja muu majutussektori minipakendid kosmeetika-, hügieeni- ja tualetttoodetele, nt minšampoonipudelid.

Ülemäärase pakendamise vältimine

Alates 12.02.2028:

Müügipakenditel minimaalne tühja ruumi suhtarv

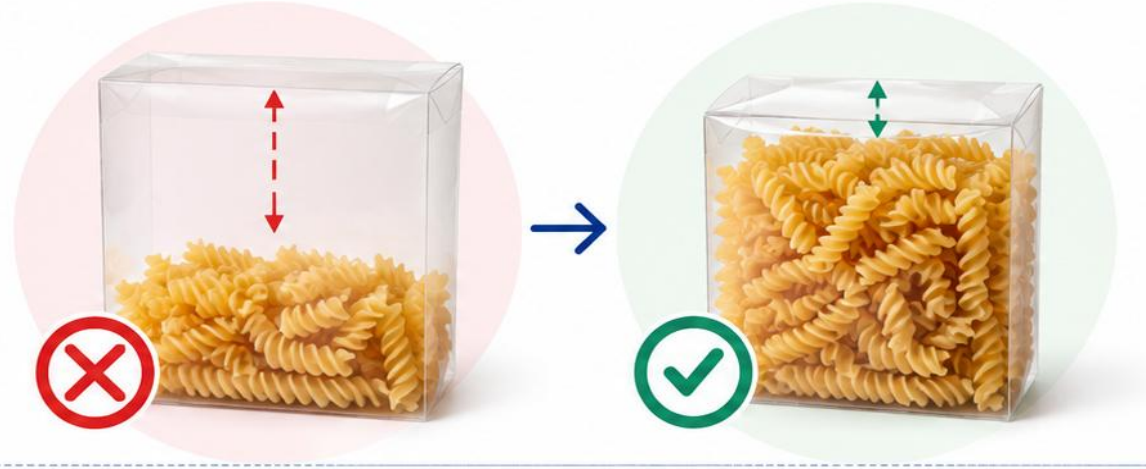

Alates 01.01.2030:

Rühma – veo ja e-kaubanduse pakenditel tühi ruum kuni 50%

* Ei rakendu korduskasutussüsteemi raames kasutatavatele pakenditele

KLIIMAMINISTEERIUM

Kes on pakendi valmistaja?

1 Lihtsustatult

Valmistaja on füüsiline või juriidiline isik, **kes valmistab pakendi või pakendatud toote.**

Võib olla ka isik, kes laseb pakendi või pakendatud toote disainida või valmistada oma nime või kaubamärgiga.*

* mikroettevõtjatele erand, kes asuvad pakendi tarnijaga samas liikmesriigis.

2 Müügipakendi puhul

- Tavaliselt on valmistajaks toote pakendaja (kui just ei tee seda kellegi teise nimel).
- Tühja pakendi valmistaja ei ole automaatselt pakendatud toote tootja.
- Tarneahelas on ühe konkreetse pakendi puhul üks valmistaja ELi tasemel.

3 Mille eest vastutab valmistaja alates 12. augustist 2026?

- laseb turule ainult nõuetele vastava pakendi (artiklid 5–12).
- teeb vastavushindamise.
- koostab tehnilise dokumentatsiooni (VII lisa) ja EL vastavusdeklaratsiooni.
- säilitab dokumente 5 aastat ühekordse pakendi ja 10 aastat korduskasutatavatpakendi puhul.
- tagab seeriatootmise vastavuse nõuetele.
- tagab pakendi identifitseeritavuse (tüüp, partii või seerianumber)
- märgib oma nime ja postiaadressi
- võtab mittevastavuse kahtluse korral viivitamata ühendust partneritega ja turujärelevalveasutusega.

4 Oluline meeles pidada

- Valmistaja võib kasutada väliseid eksperte ja teenusepakkujaid dokumentatsiooni koostamiseks.
- Õiguslik vastutus nõuete vastavuse eest jääb valmistajale.
- Mõnel juhul võib sama ettevõte olla korraga nii valmistaja kui ka laiendatud tootjavastutuse mõttes tootja.
- Mikroettevõtetele kehtivad teatud erisused – vaata eraldi juhist.

Pole kindel, kas teie ettevõte on valmistaja ja/või tootjavastutuse mõttes tootja? Tutvu Euroopa Komisjoni poolt koostatud juhendite ja KKK-ga.

Allikas: pakendimäärus (EL) 2025/40, eelkõige artikkel 15.

PPWR

KLIIMAMINISTEERIUM

Kes on „tootja“ laiendatud tootjavastutuse mõttes?

1 TRANSPORDI-, SERVEERIMIS- JA ESMATOOTMISE PAKEND

Tootja on see, kes teeb pakendi esimest korda kättesaadavaks liikmesriigis.

Näited: kastid, kaubaalused, kandekotid, restoranide ja jaemüüjate kaasamüügipakendid, põllumajandustootmise pakendid.

2 MÜÜGIPAKEND + PAKENDATUD TOODE

Tootja on see, kes teeb **pakendatud toote** esimest korda kättesaadavaks liikmesriigis.

Näited: joogipudel, jogurtitops, pesuvahendi pudel, konservipurk.

3 KAUGMÜÜK TEISE LIIKMESRIIKI

Kui ettevõte asub Eestis või väljaspool ELi ja müüb otse teise liikmesriigi **lõppkasutajale**, tekib tootjavastutus kohustus selles liikmesriigis välismaa ettevõttele.

Näide: Eesti e-pood müüb pakendatud toote otse Soome tarbijale → Eesti ettevõtja on EPR kohuslane Soomes.

4 LAHTIPAKKIMINE

Ettevõte, kes pakendi lahti pakib ega ole lõppkasutaja, on tootja – välja arvatud juhul, kui tootja on juba määratud punktide a–d alusel.

Näide: ettevõte avab transpordipakendi Eestis ja jagab selles olevad tooted väiksemateks kogusteks edasimüügiks.

PEA MEELES: müügipakendi puhul vaata, kes teeb pakendatud toote esimest korda turul kättesaadavaks → transpordi- ja serveerimispakendi puhul vaata, kes teeb pakendi esimest korda kättesaadavaks.

Allikas: PPWR (EL) 2025/40, artikli 3 lõike 1 punkt 15 (a–e).

Pakendiseaduse ja teiste seaduste muutmise eelnõu

- Mõistete ühtlustamine
- Pädevate asutuste määramine
- Vastutussätete kehtestamine
- SUP direktiivist tulenev prügistamiskulude kompenseerimismudel

KLIIMAMINISTEERIUM

Mida on lähiajal Euroopa Komisjoni poolt oodata?

- 11 rakendusakti
- 4 delegeeritud õigusakti
- 13 eriaruannet ja/või hindamis-/läbivaatamisnõuet, millele vajaduse korral järgnevad seadusandlikud ettepanekud (lisaks üldisele läbivaatamisklauslile)
- 3 standardimistaotlust
- 3 kohustuslikku juhendit
- Uue organi loomine (korduskasutuse vaatluskeskus)

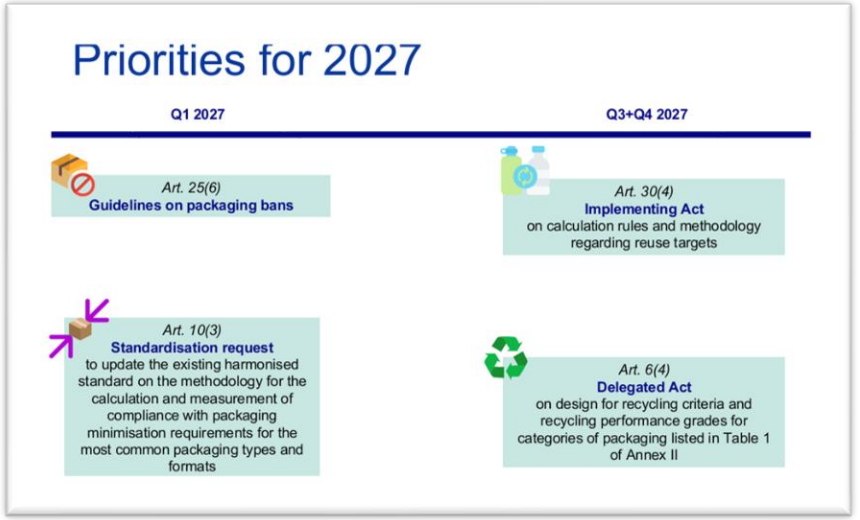

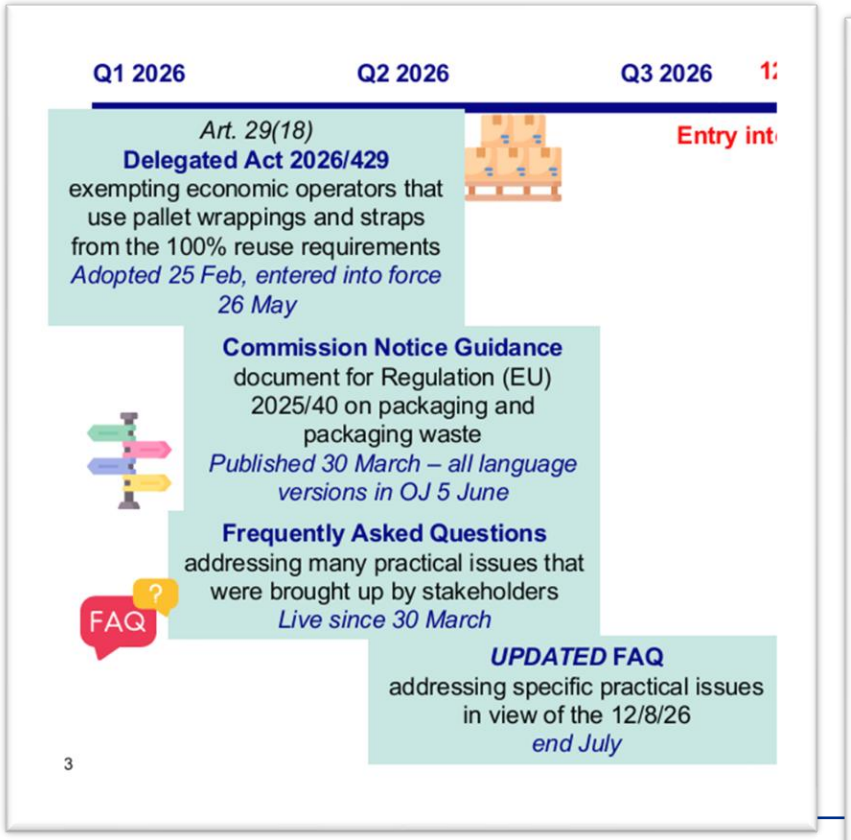

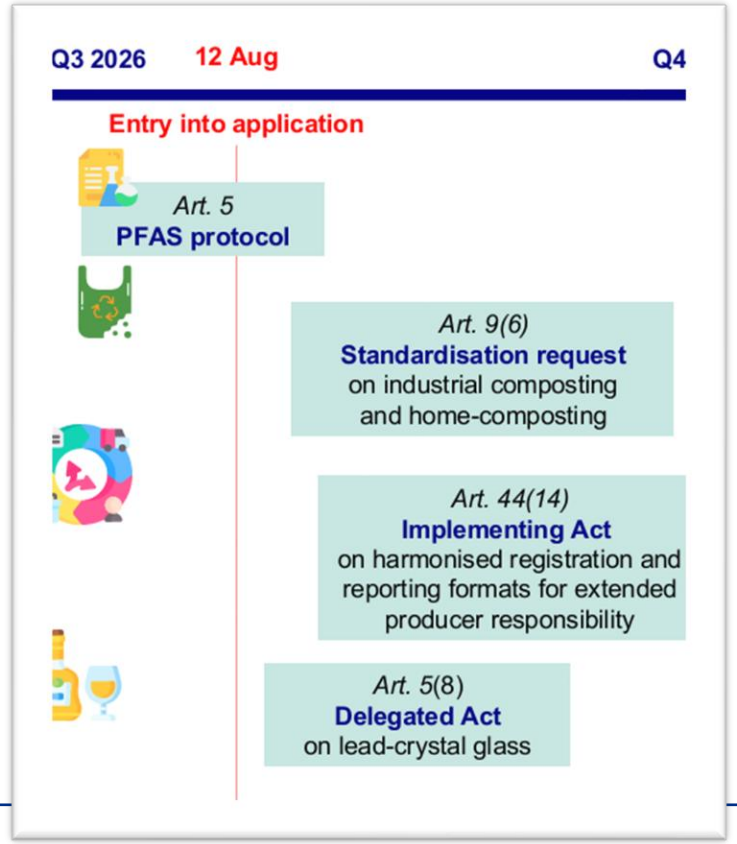

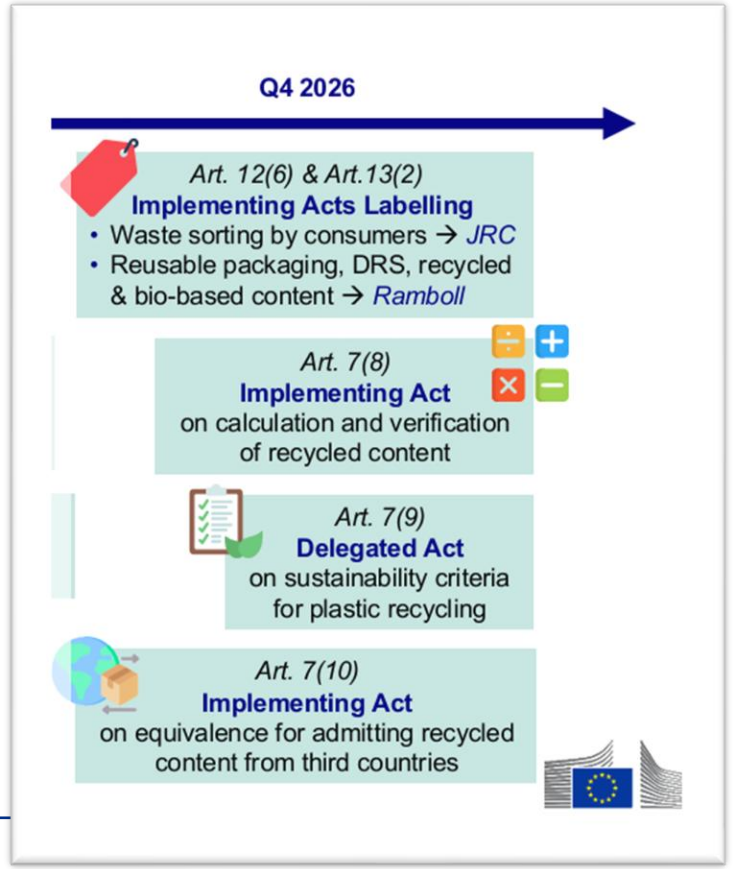

Tänan!

Kelli.seppel@kliimaministeerium.ee